

Overzicht aanbod workshops

Conferentie - De ziel van de professional

vrijdagmiddag 14 oktober 2022

1. Flow in innovaties

Remco Coppoolse (onderzoeker NP) en Ellen Kloet (Hogeschoolhoofddocent Windesheim)

Veel onderwijsinnovaties stranden, worden voortijdig stopgezet of leiden enkel tot cosmetische veranderingen in het onderwijs, maar soms krijgt een onderwijsinnovatie vleugels in een team. We vragen ons af of hoe we die energie beter kunnen begrijpen en we willen snappen wanneer een onderwijsinnovatie accelereert. Met andere woorden, wat is er voor nodig dat betrokkenen in onderwijsinnovatie zogenaamde 'flow' ervaren? Om een antwoord op die vraag te krijgen bestudeerden we het concept 'flow' zoals uitgewerkt door de beroemde flow-expert Csikszentmihalyi. Dat concept biedt aanknopingspunten voor het inrichten van onderwijsinnovaties. In de workshop presenteren we onze bevindingen, leggen we deze uit aan de hand van een longitudinale studie van acht jaar in een hogeschool waarin multiple teams in verschillende tempi een curriculumverandering doorvoerden. En met de inzichten reflecteren we op sleutelmomenten in onderwijsinnovaties van de deelnemers.

2. Ongemakkelijke dialogen

Tom Schoemaker (docent levensbeschouwelijke vorming HAN Pabo en onderzoeker persoonlijke en professionele identiteit) en Remi Hartel (docent geschiedenis lerarenopleiding HAN)

Voor het worden van een fantastische leerkracht is het noodzakelijk dat je niet alleen kennis en vaardigheden beheerst, maar ook dat je weet wat je eigen identiteit is en hoe je die in kunt zetten in je professioneel handelen. Maar hoe begeleid je studenten in het formuleren van hun eigen persoonlijke identiteit, zeker wanneer daar ook zaken als een levensbeschouwelijke dimensie (het onderzoeksgebied van Tom Schoemaker) of 'de ziel' bij in het geding zijn? Volgens prof. Kelchtermans doe je dit door het voeren van ongemakkelijke dialogen. Dialogen waarin je ontdekt dat de ander anders is dan jij. Dialogen waarin je ontdekt dat jouw identiteit niet een vaststaand iets is maar door de jaren heen verandert. Dialogen die je dwingen onder woorden te brengen wat zo moeilijk te verwoorden is.

Na een korte theoretische inleiding zullen wij met elkaar het spel '360 vragen' spelen. Dit is een spel waarbij we op zoek gaan naar herinneringen en ervaringen die ons helpen te ontdekken wat er aan bijgedragen heeft dat wij professionals met ziel zijn geworden.

3. Beter leren denken

George Lengkeek (lid onderzoeksgroep NP; wetenschapsfilosoof) en Dick van der Wateren (auteur; vrijgevestigd praktisch filosoof)

Onderwijs is een omgeving waarin leerlingen / studenten, naast andere vaardigheden, ook worden ingeleid in en begeleid bij het leren van vormen van denken. Het gaat daarbij om denkvormen die in de huidige maatschappij en cultuur gebruikelijk zijn geworden of wenselijk geacht worden. Denkvormen, die het resultaat zijn van lange cultuur-historische ontwikkelingen.

Eén van de inzichten die het PhD onderzoek van George (2016) opleverde hield in, dat exacte disciplines in hun ontwikkeling nauw betrokken waren bij het bevorderen van denkvormen die -achteraf gezien- de ecologische ram(p)koers van de mensheid in de hand hebben gewerkt.

Leraren die exacte vakken of exacte technologie doceren op een school of opleiding zijn dus mogelijk (impliciet of expliciet) ook opgeleid in de geest van denkvormen die een onduurzame verhouding tot natuur in stand houden. En misschien geven zij die denkvormen bewust of onbewust weer door aan leerlingen en studenten.

Na een korte inleiding willen wij met de deelnemers graag de vraag bespreken hoe 'betere' denkvormen te onderscheiden zijn van 'slechtere'. Waarbij dit onderscheid opgevat wordt in het licht van het verschil tussen 'duurzaam' en 'onduurzaam'. En waarbij het begrip 'duurzaam' niet alleen wordt betrokken op de verhouding mens-natuur, maar ook op intermenselijke verhoudingen. En waarbij wij ons niet beperken tot exacte vakken, omdat immers alle school- en opleidingsvakken hun aandeel leveren aan het 'leren denken'.

Het gesprek zullen wij in de vorm gieten van een 'socratisch seminar'.

4. De mens en de professional, hoe passen ze in elkaar/hoe horen ze bij elkaar?

Eline Belgraver (promovendus lectoraat NP en docent optometrie) en Vera Lamers (docent optometrie)

In deze workshop gaan we na een korte inleiding over de persoonlijke dimensie in de professionele identiteit en professionele socialisatie met de deelnemers deze begrippen verkennen aan de hand van dialoogkaarten uit 'Ons binnenste buiten' van de onderzoeksgroep van Manon Ruiters.

Door middel van de dialoogkaarten gaan de deelnemers zelf ervaren wat zij onder hun persoonlijke dimensie verstaan en hoe hun professionele socialisatie is verlopen. Vervolgens gaan de deelnemers deze ervaringen uitwisselen en in gesprek over de mate waarin je jezelf als persoon kan en mag laten zien in je werk. Voor de een heel duidelijk, voor anderen misschien een geheel nieuw onderwerp om over na te denken.

5. Professionaliseren met hart en ziel

Hanke Drop (docent-onderzoeker lectoraat NP en Organiseren van waardig werk HU) en Hester IJsseling (lector 'Professionaliseren met hart en ziel' Thomas More Hogeschool)

In de workshop 'Professionaliseren met hart en ziel' gaan we - met hart en ziel (niet alleen met verstand) - aan het werk met een korte tekst van filosofische aard, die handelt over (bepaalde aspecten van) het hart en de ziel. Deze tekst krijg je als deelnemer toegestuurd zodat je deze tevoren kunt doornemen en op je in kunt laten werken. Omcirkel (slechts) één zin die jou raakt. Tijdens de workshop zelf wisselen we uit over wat de tekst bij je oproept, en of en hoe je een verbinding kunt maken met je professionele leven. Dat brengt ons dicht bij de vraag wat jou in je werk drijft en wat dat betekent voor hoe je je werk doet; welke keuzes je maakt, op basis waarvan, etc.

Van de verschillende verhalen en beschouwingen die zullen klinken gaan ongetwijfeld nieuwe inzichten uit, waarop we tot slot reflecteren.

Aantal deelnemers: max. 8 (per workshop)

6. Leren inspelen op het onbekende: de ziel als zintuig voor zincreatie

Bas van den Berg (muzisch theoloog & pedagoog), Nicolien Montesano Montessori (onderzoeker lectoraat NP) en Cocky Fortuin-v.d. Spek (trainer en adviseur Spirit in School)

Hoe speel je op een goede manier in op onbekende situaties, waar niet direct een oplossing voor handen is? Wat kan ons bij niet-weten tot kompas zijn? Wat versterkt je vermogen om te luisteren naar de diepere lagen van je bestaan? Otto Kroesen stelt dat 'de menselijke ziel het vermogen is te luisteren naar een nieuwe imperatief, die vanuit de toekomst komt aanwaaien.' In deze workshop verkennen we het vermogen van de ziel als zintuig voor zincreatie.

We verkennen situaties waarin je als professional 'in je ziel' wordt aangesproken, via dialoog, verbeelding en bezinning. Daarnaast beproeven we het begrip ziel, op haar werkzame dynamiek in het gesprek over en de bezinning op waarden gedreven professioneel handelen. De ziel is de oorsprong van alle nieuwe ideeën, bron van ons verlangen naar zin en basis voor verbeeldingskracht en veerkracht.

Iedere professional kan 'het goede leren doen op het juiste moment' verder ontwikkelen. En zo aandachtig en zorgvuldig handelen vanuit intuïtie en praktische levenswijsheid versterken. Dit gaan we aan den lijve ervaren in de workshop met behulp van interactieve, creatieve en reflexieve werkvormen. Naar onze ervaring en kennis is de ziel een dynamiek die in en door samen leren en leven tevoorschijn komt. Zo versterk je het vermogen van de ziel voor de creatie van zin en betekenis.

Deelnemers aan deze workshop ontvangen vooraf het artikel over eigentijds onderwijs in levensoriëntatie op scholen en opleidingen 'Speelruimte voor dialoog, verbeelding en bezinning'.

7. Bezield lesgeven met co-teaching: werken op een manier waarvan je weet, ziet en voelt dat het ertoe doet.

Dian Fluijt (hogeschooldocent en onderzoeker Fontys OSO), Linda Bakker (zorgcoördinator VO Ostrea Lyceum Goes) en Nathan de Vos (teamleider VMBO Ostrea Lyceum Goes).

Mudita is gebaseerd op het honoreren en erkennen van onze onderlinge afhankelijkheid. Aartsbisschop Desmond Tutu vertelde dat er in Afrikaanse dorpen bij een begroeting wordt gevraagd: "Hoe is het met ons?" Op deze manier wordt erkend dat het welzijn, succes of de prestaties van een ander in een reëel opzicht die van onszelf zijn. "Het gevoel van vreugde en geluk dat een mens ervaart wanneer het een ander goed gaat." Mooie woorden, maar de realiteit is weerbarstig. Inmiddels weten we dat beter omgaan met diversiteit door middel van co-teaching opties biedt om met collega's en leerlingen *Mudita* te concretiseren in de dagelijkse schoolpraktijk. Een school die daadwerkelijk functioneert als een gemeenschap. We willen vanuit de praktijk vertellen over bezieling, onmacht, struggles en plezier in het proces dat we doormaken en wat we daarvan leren. Hoe zit het met de beleving van *Mudita* in uw eigen werkkring? Wat zijn uw ervaringen, wie of wat inspireert, welk hoopvol perspectief heeft u op uw netvlies? Hierover gaan we met elkaar in gesprek.

8. Passend inclusief?

Mathilde Tempelman-Lam (adviseur, projectleider en onderzoeker bij Vorm is Onderwijs) en Marcel Elsenaar (adviseur identiteit bij Verus)

Tijdens deze workshop gaan we zowel theoretisch als praktisch aan de slag met de macht van taal. Op basis van de inzichten die ik opdoe in mijn promotieonderzoek naar het discours van Passend Onderwijs en mijn werk in de dagelijkse praktijk op scholen, neem ik je hierin mee.

Aan de hand van Foucaults filosofie over de relatie tussen macht en discours bied ik inzicht in de machtige structuren in de school: groeperingsvormen - ordening - classificatie. Door middel van praktische opdrachten zoomen we tijdens de sessie in op de eigen praktijk als professional en de taal, vormen en structuren die daarbij horen. Welke onzichtbare, sturende verhalen vertellen die ons?